

Chương III. THÂN

Bài 13

CẤU TẠO NGOÀI CỦA THÂN

Thân là cơ quan sinh dưỡng của cây, có chức năng vận chuyển các chất trong cây và nâng đỡ tán lá.

Vậy thân gồm những bộ phận nào ?

Có thể chia thân thành mấy loại ?

1. Cấu tạo ngoài của thân

▼ Để một cây có cành lèn bàn, quan sát, đối chiếu với H.13.1, hãy xác định :

- Những bộ phận của thân.
- Những điểm giống nhau giữa thân và cành.
- Vị trí của chồi ngọn trên thân và cành.
- Vị trí của chồi nách.
- Vai trò của chồi ngọn.

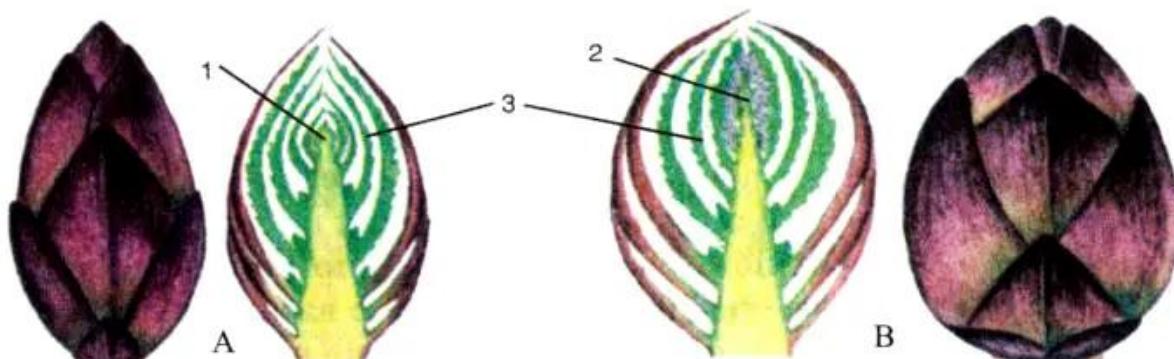
Xem H.13.2, trả lời câu hỏi :

- Tìm sự giống nhau và khác nhau về cấu tạo giữa chồi hoa và chồi lá ?
- Chồi hoa, chồi lá sẽ phát triển thành các bộ phận nào của cây ?

□ Ở ngọn thân và cành có chồi ngọn, dọc thân và cành có chồi nách. Chồi nách gồm hai loại : chồi hoa và chồi lá.

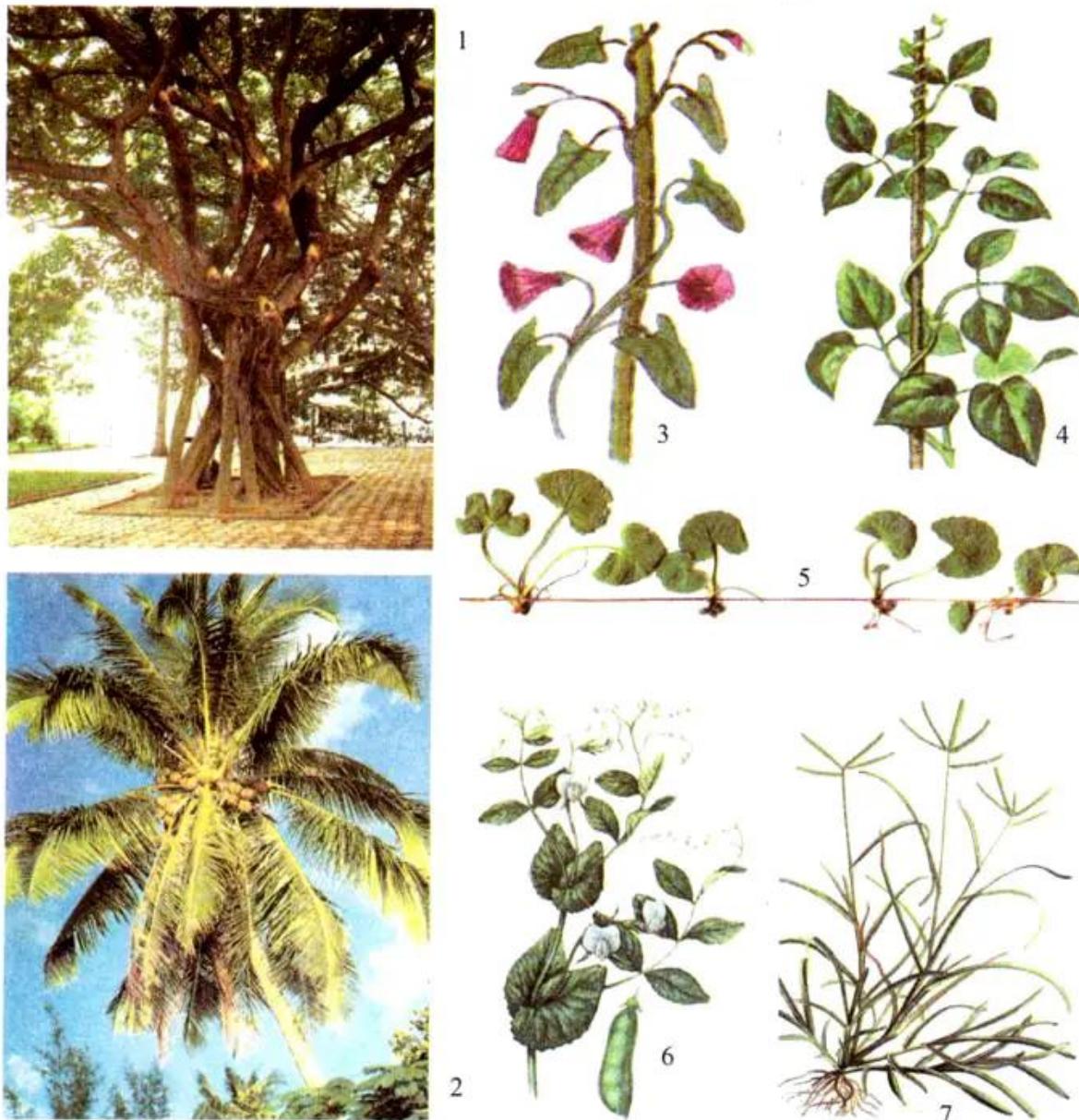
Hình 13.1. Ảnh chụp một đoạn thân cây
1. Chồi ngọn ; 2. Chồi nách ;
3. Thân chính ; 4. Cành.

Hình 13.2. Cấu tạo của chồi lá và chồi hoa. A. Chồi lá ; B. Chồi hoa.
1. Mô phần sinh ngọn ; 2. Mầm hoa ; 3. Mầm lá

2. Các loại thân

Theo vị trí của thân trên mặt đất mà chia thân làm ba loại :

Hình 13.3. Các loại thân

- 1. Cây đa ; 2. Cây dừa ; 3. Một loại cây bìm bìm ; 4. Cây đậu ;
- 5. Cây rau má ; 6. Cây đậu Hà Lan ; 7. Cây cỏ mần trầu.

- Thân đứng có ba dạng :
 - + Thân gỗ : cứng, cao, có cành
 - + Thân cột : cứng, cao, không cành.
 - + Thân cỏ : mềm, yếu, thấp.
- Thân leo : leo bằng nhiều cách như bằng thân quấn, tua cuốn,...
- Thân bò : mềm yếu, bò lan sát đất.

▼ Hãy hoàn thiện bảng dưới đây bằng cách đánh dấu ✓ vào ô thích hợp, ghi thêm các cây mà các em đã quan sát được.

STT	Tên cây	Thân đứng			Thân leo		Thân bò
		thân gỗ	thân cột	thân cỏ	thân quần	tua cuốn	
1	Cây đậu ván				✓		
2	Cây nhăn						
3	Cây rau má						
4	...						
5	...						

Thân cây gồm : thân chính, cành, chồi non và chồi nách.

Chồi nách phát triển thành cành mang lá hoặc cành mang hoa hoặc hoa. Chồi non giúp thân, cành dài ra.

Tùy theo cách mọc của thân mà người ta chia làm ba loại : thân đứng (thân gỗ, thân cột, thân cỏ), thân leo (bằng thân quần, bằng tua cuốn) và thân bò.

Câu hỏi ?

- Thân cây gồm những bộ phận nào ?
- Sự khác nhau giữa chồi hoa và chồi lá ?
- Có mấy loại thân ? Kể tên một số cây có những loại thân đó.

Bài tập

- Quan sát các cây trong sân trường hoặc trong vườn nhà em, xác định chúng thuộc những loại thân nào ?
- Bài tập tự viết : Em hãy tự tìm những từ thích hợp điền vào chỗ trống trong bài dưới đây :

Nhà tôi trồng một cây mướp, tôi thường xuyên chăm sóc nên cây lớn rất nhanh.
Khi quan sát cây mướp, thấy rõ thân cây gồm :

Những cành mướp với nhiều lá to, phát triển từ và những chùm hoa mướp vàng phát triển từ

Chưa đầy hai tháng cây mướp nhà tôi đã phủ đầy giàn, che nắng cho sân. Nó cho tôi thật ngon.

Có bạn hỏi, cây mướp là loại thân gì ? Nó là....., có cách leo bằng..... khác với cây mồng tơi trong vườn cũng là..... nhưng lại leo bằng.....